

Historieglimt 119

Lademoens grenser

Lademoens grenser da området ble en bydel i Trondhjem i 1893, gikk fra bekken som gikk ned til sjøen der rundkjøringen ved Strindheimtunnelen ligger idag, langs landeveien som ble kalt Innherredsveien inn til Katrinelyst og ned til Ladebekken der Lilleby smelteverk senere kom, fulgte Ladebekken ned til Lusbogen (sjøen ved Ladehammeren) og fulgte Lamofjæra tilbake til utgangspunktet.

Lademoen var i middelalderen den moen eller sletta som gårdene Bakke, Lade og Skyås hadde som felles beiteland. Den lå mellom Skyåsen (Rønningen) og ned til Lamofjæra og mellom Bakke gård og Ladebekken. Ladebekken rant ned ved nåværende Falkenborg gård og skilte slettelandet mot Lade. Da Gerhard Schøning på oppdrag fra den dansk-norske kongen beskrev Norge, gikk han en tur over Lademoen og omtalte det han så der. Se G. Schøning, *Reise giennem en Deel af Norge i de Aar 1773, 1774, 1775*, II, sidene 1 til 4. Han omtaler Lademoen innenfor Lade gård som «den der inden for mod N. O. liggende Lamo eller retter Hlade-mo».

Et navn, særlig et geografisk navn, kan lett over lang tid bli betegnelse for et mindre eller noe større område avhengig av den historiske utviklingen. Slik har det i høyeste grad også vært med Lademoen som navn. Da Strinden fikk sin første faste skole i 1841 på Eli plass gård som lå like ved nåværende Lademoen kirke, omfattet Lademoen skoledistrikt også befolkningen på Ladehalvøya og helt inn til Strindheim, Rotvoll og Tunga. Ser vi i kirkebøkene og på folketellingen før Lademoen ble bydel, ser vi at det var flere mindre plasser i området som hadde navnet Lademoen. En av dem lå nede ved Strandveien og en annen mellom nåværende Nedre Møllenberg gate og Kirkegata.

Da Strandveien ble bosted for en stadig større befolkning trakk det navnet til seg. Ofte betyr da Lademoen nettopp denne befolkningskonsentrasjonen. Meråkerbanen ble fra 1880-årene skille mellom Nerlamon og Øverlamon. Nerlamon og Øverlamon ble altså dannet av Meråkerbanen som gikk rett gjennom området. Nerlamon kalles også Svartlamon, Reina eller Strandveien. Derfor er det mange som mener at det «egentlige» Lademoen er området mellom Innherredsveien og Lamofjæra. Den eldre bruken av navnet fikk ny betydning da Lademoen kirke ble ferdig i 1905 og Lademoen skole i 1906. Disse institusjonene ligger midt i det området som nå bærer navnet Lademoen.

Innenfor bydelen Lademoen har en rekke mindre områder navn etter de gamle gårdene her. Navn som Bakkaune, Buran, Rosendal og Voldsminde brukes stadig om stedene der disse gårdene lå. Eli plass er det offisielle navnet på Lademoen park og er navnet på gården som hadde jordene sine der. Andre gårdsnavn lever i gatenavnene slik som i Ulstadløkkveien, Rønningsbakken og Gardemoens gate. Lilleby ble utskilt fra gården Lillegården til en planlagt

hageby og ble en karakteristisk del av Lademoen. Jarlheimsletta der gassverket lå, lever igjen i Jarleveien. Alle navn forteller historien til hvert område. Det er all grunn til å ta vare på alle disse navnene i daglig bruk. Da lar vi historien bli levede.

For å illustrere bruken av navnet Lademoen i eldre tid skal vi ta med et øyeblikksbilde fra 1801. I februar det året ble folket på Lademoen telt på en bestemt dag. Da finner vi 54 mennesker boende her. De har bosted nummer 0077 Lademoen under tellekrets 001 Lade i 1600 Strindens Prestegjeld. De 54 er etter tellingen fordelt på seks familier, hushold eller bostedsgrupper. Gruppene består av kjernefamilie, tjenere og losjerende. Flere losjerende er hele familier som sikkert hadde eget hus som tilhørte husbonden. De to første i tellingen er Baard Vold, Bøjdeprocurator, og Ole Andreas Vold, Bøjdelensmann. De og deres familier hadde sikkert hus på eller nær Voldsminde gård. De fire andre husfedrene er Avlsgaardshuusmand Peder Olsen, Huusmand med Jord, Ole Jonsen, Arbeidsmand med Jord, Ingebrigt Amundsen og Huusmand med Jord, Ole Larsen. Størrelsen på deres bostedsgrupper er i samme rekkefølge: 13, 3, 6, 10, 7 og 13 personer. Gruppene bodde spredt over Lademoen og dannet til sammen hele befolkningen her i 1801.